

CONFLICTES ENTRE POBLET I MONTBLANC PER PRENAFETA, SEGLES XV-XVI

Valentí GUAL VILÀ

“La petita vila de Prenafeta es troba al peu de la muntanya d'en Jordà o de Sant Jordi, que es redreça amb una cinglera aguda al cim, semblant al bec d'una àguila” (Iglésies, 1932).

“Comença l'antic camí a la primitiva població. Primer faldeja per la muntanya del castell, tot pujant suaument. Es decanta un xic a la dreta sempre en direcció a l'engorjat coll. L'espectacle es fa imponent. Al davant les aspres serres, fosques com una gola de llop. Al darrera la grandiositat de la Conca. [...] En el revolt del coll el pas és ben marcat i presenta molts trossos amb l'empedrat de l'Edat Mitjana. [...] Seguint [el camí] de l'esquerra i al mig de la clotada es troben les ruïnes abandonades del primitiu poble de Prenafeta” (Palau, 1932, 22-23).

“Fa alguns anys dos veïns s'apropriaren d'una pedra [del fossar] on hi havia l'escut de l'abat de Poblet Payo Coello i la data de 1480” (Palau, 1932, 26).

INTRODUCCIÓ

En aquest article analitzarem una part de la problemàtica esdevinguda entre Poblet i Montblanc pel domini de Prenafeta. Amb el concurs dels treballs de Palau Dulcet i fra Altisent i la documentació sobre processos criminals conservada a l'Arxiu Històric del monestir, obtindrem un seguit d'exemples que ens permetran de copsar com qualsevol incident jurisdiccional que pogués resultar d'una inconcreció en el corpus legal tenia una traducció en la pràctica, i derivava en l'exercici de la força i el corresponent recurs a la justícia.

POBLET, MONTBLANC, PRENAFETA. EL CONTENCIÓS

Segons Altisent (139), Berenguer de Puigverd llegà a Poblet el castell i terme de Prenafeta, a l'ensem que Figuerola del Camp i Miramar, l'any 1291. Quatre anys després, Poblet en va prendre possessió efectiva. A la segona meitat del segle XIV, diversos fogatges situen el poblament de Prenafeta entre 17 i 19 focs, o sigui, un centenar d'habitants (257).

L'any 1367, el rei Pere va concedir al monestir la plena jurisdicció sobre Prenafeta i tot un conjunt d'indrets. El monarca afegí que tindria en especial protecció tots els llocs pobletans i amenaçà amb una multa de mil morabatins d'or qui gosés violar els drets del cenobi (Altisent, 251). Eren temps de guerra, amb possibilitat d'assalts de companyies armades, i l'abat obtingué del rei la facultat d'aixecar murs i fossats al monestir. Prenafeta fou una de les deu poblacions indefenses que, a canvi de l'obtenció de refugi al cenobi, es comprometeren a ajudar en les obres (Altisent, 302-303).

Per tant, el domini territorial de Poblet sobre Prenafeta sembla ben tipificat als anys seixanta del segle XIV. L'any 1414 Ferran I, de la casa de Trastàmara, venia a l'abat la jurisdicció pública, civil i criminal de Prenafeta i altres llocs per 15.000 florins. L'any després, l'abat en feia visita com a senyor facultat d'administrar-hi justícia (Altisent, 380, 385).

Arribem, seguint aquest enfilall, a la citació que considerem clau per entendre la naturalesa i origen dels conflictes. Escriu Altisent: "... el 1472, l'abat [Miquel Delgado] va comprar a Joan de Vilafranca i als còsols de Montblanc, per 5.869 sous i 4 diners, el castell i terme de Prenafeta, que Montblanc tenia, segons Finestres, en nom del rei." El monjo rebla, a títol d'aclariment: "... es devia tractar d'algun dret particular car [...] Prenafeta era de Poblet, com a domini privat, des de gairebé dos segles, i l'any 1414

n'havia adquirit la jurisdicció." Acaba: "... en la complicada divisió de drets del règim senyorial no són infreqüents aquestes sorpreses" (Altisent, 380-381).

Afegim que Prenafeta disposava d'ordinacions ben antigues, datades el 1459, i que el terme era lloc de pastura de bestiar (motiu de conflicte, com aviat tractarem) i que al segle XVIII donà cabuda a una *baronia* (divisió territorial interna de les possessions monàstiques) d'uns 30 quilòmetres quadrats d'extensió (Altisent 443, 611, 613).

La compra feta per l'abat Delgado té lloc el 1472. És l'any en què clou la guerra civil catalana que enfrontà la Generalitat amb la monarquia. Sobre el paper de Poblet en aquest conflicte hi hem escrit recentment en el llibre *L'exercici de la justícia eclesiàstica* (Rafael Dalmau, Barcelona, 2000). Remetem, doncs, a la seva consulta.

També resulta alligonoradora, a vegades per contrast, la lectura de la *Guia de la Conca*, d'Antoni Palau Dulcet. Situa la donació a Poblet dels castells de Prenafeta, Figuerola i Miramar l'any 1271, confirmada els anys 1276, 1285 i 1297. Després d'aquestes primeres desavinences cronològiques amb les referències aportades per Altisent, el que segueix no té ni una coma de negligible. Copiem, doncs:

... el rigorós domini que el convent populetà exercia sobre Prenafeta i els seus termes prompte despertà l'odi de la comarca. En 1384 Poblet ja pledejava amb Montblanch, per oposar-se a què els veïns de la ducal vila pastoressin llur bestiar durant la nit al terme de Prenafeta. Després de molts tràmits a la Reial Audiència, Montblanch fou condemnat a pagar les despeses del plet i considerant la cosa mal parada, en 1386 es firmà concòrdia, renunciant el poble a fer pernoctar llurs ramats en dit terme. [Palau, 24]

A aquest conflicte pel dret de pastura, que tornà a aflorar, en seguiren d'altres. L'any 1400, Arnau Vergós hagué de lliurar a Poblet les escriptures que posseïa sobre els tres llocs suara esmentats a canvi de 100 florins d'or (Palau, 24). I seguim:

Als veïns de Montblanch no els agradaren gaire les ventatges que sempre reportava Poblet dels seus continuats litigis. Revestits de coratge, i sense contemplació de cap mena, en 1418 tornaren a pastorar llurs ramats al terme de Prenafeta. Tot seguit el monestir invocà els seus drets, més l'abat Martínez de Mengucho, considerant les necessitats d'uns i altres i desitjós de pau, en 26 de juliol del propi any logrà que els de Montblanch signessin amable concòrdia, per la

qual s'autoritzava als veïns a fer pastura en dit terme des de la posta del sol fins que es fes senyal amb la campana de la vila de tancar els portals. [Palau, 24-25]

El 1456 va tenir lloc un esdeveniment molt semblant als que extrac-tarem. Al castell de Prenafeta, “purgant el delicte de fraticidi”, hi havia Bartomeu Pallarès, del Pla de Santa Maria. El veguer de Montblanc, Lluís de Comelles, “usant de la seva autoritat i considerant purgada la pena”, deslliurà el pres. El majoral i representant de Poblet a Prenafeta, fra Bernabé, informà el virrei i aconseguí revocar l'ordre del veguer i la restitució del pres.

Aquell mateix any, Sarraí organitzà una processó a l'ermita de Santa Anna, terme de Montornès, jurisdicció de Poblet. Els problemes van ser, en aquella ocasió, per al sotsveguer de Sarraí, Antoni Pons, que hi entrà amb la vara i les insígnies de la seva jerarquia. Poblet protestà, i tot i que Pons respongué “humilment” fou condemnat a pagar 13 sous.

Així arribem a l'altra referència clau:

... malgrat tantes disputes i plets, el rei Joan II féu donació a la vila de Montblanch del lloch i castell de Prenafeta. Poblet, afanyós d'arrodonir el seu domini, posà en pràctica les seves influències, i no parà de furgar fins que en 1472 aconseguí del castlà En Joan de Vilafranca i els cònsols de Montblanch la restitució del castell i lloc de Prenafeta mitjançant 5.869 sous i 4 diners. [Palau, 25]

ELS CONFLICTES SEGONS EL FONS DOCUMENTAL POBLETÀ

A l'armari II de l'Arxiu Històric de Poblet s'hi conserven uns sis-cents processos criminals que abasten el període comprès entre inicis del segle XV i l'exclaustració monàstica de 1835. Hem exhumat tres documents que guarden relació directa amb el contencions entre Poblet i Montblanc per la jurisdicció sobre Prenafeta. Datats com són dels anys 1484, 1488 i 1503 tenen una clara línia de continuïtat amb el que hem expressat en relació amb el 1472.

Sobre el funcionament de l'administració de la justícia senyorial remetem els lectors al nostre llibre sobre Poblet. Ara, deixarem parlar els protagonistes d'aquells esdeveniments. Ningú millor que ells ens pot explicar allò que succeí. El número de document es refereix al de l'inventari.

Calaix 3

Document 18

16 folis (i 4 de blancs), 15 x 22 cm, català

1484, octubre, 12 (dimarts)

Còpia feta per Guillem Boldú el 3 de novembre de 1484. Hi ha segell de la cort del batlle general de Poblet.

Essent fra Bernat Cabeça al castell de Prenafeta com a majoral de la baronia, fou promogut a notícia seva que certs homes de la vila de Montblanc i del lloc de Lilla havien anat (“eren estats vinguts”) al castell de Prenafeta i s’havien posat a l’aguait amb ballestes parades i altra manera d’armes. A més, havien fet resistència al sotsbatlle del castell i havien amenaçat de matar-lo. Per tot això, el majoral fou requerit pel procurador fiscal de l’abat per procedir a rebre testimonis sobre l’insult, la invasió i l’ocupació de jurisdicció, així com de la resistència i les amenaces fetes.

Declaració de Gabriel Torrella, del Pla de Cabra. El diumenge va anar a Prenafeta i quan era al forn de calç va veure set homes armats que estaven amb les ballestes parades al peu de la torre mestra del castell. Tres en van sortir, anaren “a la via de” (en direcció a) la porta del castell i tiraren un

Poblet

passador (sageta molt aguda) des de la porta del castell als que estaven a la torre. Ell es va afanyar a denunciar el fet a Antoni Bellver, el qual va prendre el bastó (n'era el lloctinent) de batlle i davallà a la via del baluard del castell. Va anar a veure els que eren a la torre i aquests li digueren que es fes enrere i que no els encalcés ni s'acostés. Es posaren a córrer per la via de la porta tots junts i cridaren: "al castell, al castell!". Llavors el lloctinent de batlle va córrer des de la via de la porta del castell cap a la via de la font. Un dels set es tragué l'espasa, féu una ratlla a terra i digué a Bellver que es guardés de no passar-la, que altrament li tallaria les cames. I després marxaren dient males paraules que el testimoni no recorda perquè només tenia present d'impedir que pugessin al castell.

Dels incursors, només va conèixer Joan Sabater, de Lilla, i Joan Amorós. Va sentir a dir que els altres eren el fill d'en Narcís, Antoni Vilella, Joan Nicolau, fill de misser Jaume, i el mosso de Joan Arcís, sabater, tots habitants a Montblanc.

El testimoni assegura, seguint la fórmula habitual, que no ha estat excomunicat ni ha declarat per odi, per rancor o per mala voluntat, i que no ha estat pagat ni subornat.

Declaració de Pere Rosell, mestre de cases. No sap que hi hagués hagut aguait. Ell estava en la barbacana (obra de fortificació) del castell i va sentir cridar: "al castell, al castell!", van pujar per tancar la porta del castell, van pujar a la torre de l'homenatge i des d'allí tiraren un passador dalt a la torre. I el passador el prengué el batlle del lloctinent de Prenafeta. No va veure res ni sentir res de les amenaces perquè era a dalt, a la torre. Eren set, però no els coneix.

Declaració d'Antoni Besant, de Prenafeta. Ell i altres eren al lloc, a l'estret, i havien aviat les mules a pasturar. Van sentir que les dones cridaren "via fora!" i que al castell hi havia remor. Va anar a casa i prengué la llança, i el batlle el bastó, i els dos anaren a la via del castell. I van veure Joan Sabater, de Lilla, i Antoni Vilella, de Lilla; i Bartomeu Arcís, Pere-Joan Amorós, Joan Nicolau, fill de misser Jaume, Francí Martorell i el mosso de Joan Arcís, que es diu Arnau, tots de Montblanc. No sap res de les amenaces perquè només es va donar manya de pujar al castell vell per impedir l'accés dels altres. Ara bé, el lloctinent de batlle els va explicar que l'havien amenaçat i que per això no els seguí.

Declaració d'Antoni Bellver, habitant al castell de Prenafeta: ho repeteix tot.

Joan Barril, de Prenafeta: ídem; l'estret on feien pastar les mules era al camí de Barberà.

Francoi Bover, habitant a Prenafeta: era en companyia de Besant i el batlle en ratifica les declaracions.

Gabriel Torrademer, del Pla: el diumenge a les nou ell era a la barbacana i va veure, darrere els esbarzers de prop l'església, tres homes amagats armats amb llances i ballestes. El que va fer la ratlla li va dir a Bellver que li metrien un passador pels pits, que estaven amb les ballestes parades. Només en conegué dos, Sabater i Arcís.

El dissabte, 30 d'octubre, declara Joan Eleu, de Vilaverd. Ha sentit dir a Joan Andreu, de Vilaverd, que els set individus "eren anats" al castell de Prenafeta en mà armada. El testimoni va dir-los que si el frare del castell els podia agafar sols per un cabell els en faria penedir. Joan Andreu va dir que un home ja els havia advertit que no hi anessin, que no els faria bé, i ells van respondre que ja feien compte, que tot ho farien tres o quatre pacífics (moneda?) i que n'escaparien.

Gabriel Torrademer, del Pla, ratifica l'anterior declaració.

Aquest primer document extractat fa referència a una incursió de cinc montblanquins i dos lillencs (el fogatge de 1497 confirma que Antoni Vilella era de Lilla) en terme de Prenafeta. Armats de llances, ballestes i, si més no, una espasa —constituïnt, per tant, una mà armada—, els intrusos llencen una sageta contra els del castell i amenacen el lloctinent del batlle de Prenafeta.

Cal parar atenció a l'esment al castell vell, talment com si al lloc hi hagués dues fortificacions. Segons Palau:

... el castell, igual que la muntanya, tenia la configuració estreta i llarga. S'obrà damunt la pedra viva, quedant en peu una torre escapçada, panys de mur, un cos d'edifici, cisternes, fossos. Segurament tenia capella pròpia. [...] Aquest munt d'enderrocs s'anomenen Castell del Moro. [Palau, 26-27]

O, si es vol:

... damunt de la vileta, coronant un penyal enasprat, hi ha unes parets estantisses, les quals són l'únic que resta d'un castell medieval. Hom anomena Castell dels Moros aquests enderrocs. [Iglésies]

Calaix 3

Document 20

12 fulls (i 2 de blancs), 15 x 22 cm, català - llatí

1488, febrer, 4

Anota Guillem Boldú, escrivà de la cort del batlle general de Poblet. Hi ha segell.

Lluís Çabadia, doctor en decrets, síndic i monjo de Poblet, és sabedor que el dia abans Joan Mediona, lloctinent de Maldà, veguer de Montblanc, amb molts homes armats i violència, portant el bastó de veguer, anà al castell i lloc de Prenafeta, de la vegueria de la ciutat de Lleida, i de jurisdicció alta i baixa i mer i mixt imperi pertanyents a Poblet, i allí capturaren i prengueren cap a Montblanc Arnau Vallespinosa, habitant a Reus, amb menyspreu de la jurisdicció de Poblet.

Declaració de Pere Trilles, ballester de Montblanc. És certa l'actuació descrita. Portaren Arnau Vallespinosa arrossegant fins a l'aigua on hi ha i parteixen les fites i termes de Prenafeta i Montblanc. Francí Torroella, que anava amb els de Montblanc, tirà dos bots de llança a Arnau Vallespinosa dins el terme de Prenafeta i li passà el saio. També hi havia Francesc Toldrà, gendre de Mediona; Francesc Martorell, gendre de Joan Torruella; Francí Torruella i Joan Mediona. Ell era allí i sap que Prenafeta és de Poblet i no gosaria passar l'aigua que parteix els termes "p[er] tal q[ue] lo senyor abbat no.ls ffes p[ro]cés de clam de pau e de treva".

Declaració de Joan Roig, de Montblanc. Mossèn Francí Alanyà va dir a Torruella que no li semblava bé que tragués ningú de la senyoria de Poblet "sense haver el sometent lloc". A més, Alanyà s'adreçà als presents (50 o 60 persones) perquè li fessin de testimonis i preguntà a Arnau Vallespinosa si l'havien capturat al terme de Prenafeta.

Declaració de Guillem Gens, de Montblanc. Res de nou.

Declaració de Ramon Joan Mas, de Montblanc. El mateix.

Calaix 5

Document 1

24 folis, 15 x 22 cm, català

1503, abril, 18 (dimarts)

Al mas Franc, situat al pla del terme del lloc i castell de Prenafeta. Davant fra Bernat Cabeça, batlle general de Poblet, compareixen una sèrie de testimonis.

Declaració de Joana, vídua de Pere Cisterer, pagès, de Barberà. Li demanen si coneix els homes que havien entrat en el dit mas o granja per treure Francesc Cisterer, habitant a Montblanc, que havia arribat al mas. Respon que hi havia en Cardona, que portava bastó d'oficial, i dos o tres més. Després van arribar Antoni Marginet, Santapau, els Bonet pare i fill, Joanot Alanyà i altres que no coneix. Cardona va demanar-li on era l'home que havia arribat i qui tenia en una cambra (ella va respondre que no tenia les claus, que les tenia el senyor) i llavors en Cardona entrà dins ("meté les portes") sense dir res més. Això ho van veure Pere Porter, de Barberà, Salvador Barril i altres que no coneix. Cardona i els altres volien prendre pres Francesc Cisterer. Jaume de Conesa havia arribat fins a la porta de la granja i havia estat qui havia pres Cisterer. Ella va protestar de tots els danys i damnatges que es podien seguir de l'actuació dels altres sense que allí hi fos el senyor de la casa i majoral de Prenafeta, però els altres se'l van endur.

Declaració de Salvador Barril, pagès, de Prenafeta. Afegeix als anteriors: Martí Torres, Bartomeu Berenguer, en Barrot i Bernat Seguelella. Jaume de Conesa era el veguer de Montblanc i va arribar a l'entrada sense bastó, però allí va agafar el que li va donar en Cardona, juntament amb el pres.

Declaració de Francesc Bover, teixidor de draps de lli, de Montblanc, el 24 d'abril. Li demanen si sap que Ramon Cardona, servidor del senyor Ramon de Cervelló, hagi estat creat lloctinent de veguer de Montblanc i per qui. El declarant respon que va veure que mossèn Joanot Alanyà seguia Francesc Cisterer amb el bastó del veguer, i després veié Joanot Alanyà sense bastó dins el terme de Prenafeta (encara que davant la casa del declarant l'havia vist amb ell). Va veure, després, que Ramon Cardona portava el bastó del veguer i aquest li digué que l'hi havia encomanat Joan Alanyà. I quan tenia en Cisterer pres pel collar del gipó, Cardona li va dir que el veguer li havia pres sagrament i homenatge. Confirma que Cardona va rompre les portes tant principals com de la cambra del mas Franc. Ell mai ha sentit a dir que Joanot Alanyà sigui lloctinent del veguer Jaume de Conesa, sinó que ho era Joan Mediona. Que el sometent no "era vingut" (no havia anat a Prenafeta) a notícia (coneixement) del veguer, sinó només de Joanot Alanyà.

Certifica que Cisterer havia tingut problemes amb el fill d'en Reig, per això era perseguit. L'host fou lliurada pel fill del batlle de Montblanc, Antoni Marginet, al cap del terme, però el declarant no sap si a Cardona o a Alanyà. I que, quan l'host fou lliurada, l'assessor del batlle no hi era. Antoni Marginet

no és casat ni ha tingut muller, té entre 24 i 26 anys i l'“art del pagès” com a ofici, igual que el seu pare. Entre els que entraren a Prenafeta hi posa, de nou, Llorenç Valero, Antoni Puig, el testimoni i el seu fill, el fill de Bartomeu Oller, i Joan Torres, fill de Martí. Seguint l'host dins el terme de Prenafeta també hi havia Bartomeu Puig, Sebastià Barrot, Mateu Bellisen, Pere Cavaller, Pere Salvador, Joan Valmanya, Joan Ferrer, Joan Calaf, Jaume Calaf, Lluís Riber —paraire— i Francesc Joan —argenter—.

Declaració de Pere Bover, teixidor de draps de lli, de Montblanc. No sap que el veguer de Montblanc tingui lloctinent. Declara que la darrera festa de Pasqua hi hagué brega entre el fill d'en Reig i Francesc Cisterer. Aquest anava carrer Major amunt i quan fou a la plaça de Sant Miquel passà i es va treure el bonet del cap davant la imatge del sant. Reig li va demanar els cinc diners que li devia per un forcall. En Cisterer respongué que els demanés a Francesc Bover i que si no els hi pagava ja ho faria ell, però llavors Reig el va acoltellar, donant-n'hi una al braç, i en Cisterer s'hi tornà pegant-n'hi una al cap. A Francesc Cisterer el perseguia el fill d'en Marginet, com a lloctinent del batlle, que és el seu pare, el qual no va fer crida, com de costum. La primera declarant és tia d'aquest. A la granja hi entraren Bernat Seguelella, Joan Torres, Bartomeu Oller fill de Bartomeu, Sebastià Barrot, Antoni Puig, Pere Martorell, fuster, i Llorenç Valero. Seguint el veguer al terme de Prenafeta hi havia Francesc Joan —argenter—, Joan Calaf, Jaume Calaf, Pere Riber, Francesc Salvany, Guillem Agustí, Jeroni Picaire, Pau Castellà, Mateu Bellisen, Joan Ferrer, Pere Cavaller, Joan Lleberia, Bernat Puig, Bernat Esteve —gendre de Queraltó—, Bartomeu Puig “lo roig” i el seu fill, Berenguer Desclergue, misser Pere Calderó, Pere Mariner, Pere Dilla, Jaume Mediona.

Declaració de Joan Roig, pagès, de Montblanc, el mateix dia. Estava a les tires que eren d'en Vidal junt amb en Joan Yvanyes quan veieren passar corrent Francesc Cisterer i van pensar que hi havia alguna remor. Quan Cardona va ser al mas Franc va dir que obrissin al rei. I ell, declarant, li va dir a la tia que obrissin i aquesta va complir. Després passà el que sabem sobre el rompiment de portes.

Declaració de Guillem Cerdà, pagès, batlle de Prenafeta. Havia trobat a Conesa amb dos o tres d'altres i li havia posat pena de 10 lliures perquè tornés a la granja i li donés el presoner. Li va respondre que el presoner estava ben guardat i Cerdà va comentar que volia marxar per anar a demanar consell a l'advocat del monestir. A Guillem l'acompanyava Pere Magraner, de Prenafeta.

Declaració de Pere Magraner, pagès, de Prenafeta. Ratifica la declaració. Quan tornaven de demanar consell trobaren Joanot Alanyà que portava pres en Cisterer. I que Conesa va demanar que el seguís i quan era a Montblanc el volia empresonar.

Declaració de Pere Porter, pagès, de Blancafort (sic). Ratifica.

Per tot plegat, Poblet insta a donar clam de pau i treva, davant el veguer de Lleida, contra Ramon Cardona per causa de la seguida que aquest, com a portant el bastó de veguer de Montblanc (que li havia encomanat mossèn Joanot Alanyà, lloctinent de veguer), amb d'altres, havia fet de Francesc Cisterer, després que hagués tingut certa brega amb el fill d'en Reig. Ramon Cardona redacta una lletra on diu que no pensa ser en res culpable ni haver de servir en res l'abat.

Per tant, un deute entre particulars ha derivat en una altra irrupció de mà armada montblanquina al terme de Prenafeta, concretament al mas Franc. El fogatge de 1497, publicat per Iglésies, no aporta la relació de noms de caps de casa del lloc. Tampoc ho fa el de 1515. Si bé, doncs, ens falta aquesta nòmina d'habitants, en canvi tenim un excés de lloctinents de veguer. La part de Poblet argumenta que la figura no estava tipificada, però els declarants n'esmenten tres: Joanot Alanyà, Joan Mediona i Ramon Cardona.

Recordem que, a partir del segle XIII, reben el nom de veguers els funcionaris reials ordinaris i districtuals per a afers judicials i de representació. Al segle XV, les tasques del veguer comencen a ser institucionalment limitades. Tenia funcions policials, processals, de garant de la pau i de la seguretat, de representació reial i de manteniment de les regalies. Disposava d'una cort formada pels oficials (sotsveguer, jutge o assessor, procurador fiscal i advocat d'ofici), escrivania i saigs. No actuava en zones de jurisdicció baronial. El càrrec era triennal i sotmès a dos controls: el judici de taula i la revisió dels llibres de comptes.

En els casos que hem extractat, Poblet es manifesta amb contundència i decideix iniciar procés contra la part de Montblanc atenent al fet que considera violació de jurisdicció la irrupció de gent armada de la vila ducal en terres de jurisdicció pobletana. Si bé en les dues primeres oportunitats no comptem amb res més que amb les declaracions dels testimonis que expliquen la particular versió dels fets, en la tercera la part de Poblet sembla decidida a tirar endavant. La persistència dels problemes entre veïns aconsellaven recórrer a la justícia que havia de maldar per posar fi a les controvèrsies.

BIBLIOGRAFIA

ALTISENT, Agustí, *Història de Poblet*, Abadia de Poblet, 1974.

GUAL, Valentí, *L'exercici de la justícia eclesiàstica. Poblet, segles XV-XVII*, Rafael Dalmau, Barcelona, 2000.

IGLÉSIES, Josep, *La Terra d'en Gallarí*, Reus, 1932.

IGLÉSIES, Josep, *El fogatge de 1497*, 2 vols., Fundació Salvador Vives Casajuana, Barcelona, 1992.

PALAU DULCET, Antoni, *Guia de la Conca*, vol. III, Impremta Romana, Barcelona, 1932.

SATORRA, Jordi, "El fogatge de 1515 a la Conca de Barberà i la Baixa Segarra", *Recull*, núm. 7, Associació Cultural Baixa Segarra, Santa Coloma de Queralt, 2001.